

Izdelava novih tarifnih pravilnikov

Med izvajanjem odloka o zvišanju plač in izdelavo novih tarifnih pravilnikov se je izkazalo, da je velika večina delovnih kolektivov ta ukrep pravilno razumela in sprejela, predvsem ne samo kot ukrep za povečanje osebne potrošnje, temveč tudi za dajanje pobude bolj kvalificiranemu delu ali pa vsaj za delno odstranitev nekaterih dosedanjih slabosti pri nagrajevanju.

Kljub temu pa so se tu in tam pojavile tudi težnje, da bi ta odlok napačno uveljavili, in to v dveh smereh. V posameznih primerih so se usmerili k linearni razdelitvi povišanja, čeprav je bilo to redko. Bolj pogosta je bila druga skrajnost, da naj bi dobilo uslužbenko osebje nesorazmerno veliko povišanje na račun delavcev iste kategorije. To se včasih dela baje v imenu boja proti linearnemu povišanju, proti »uravnalovki«. Tako prva kot druga napaka prideta najpogosteje do izraza tam, kjer organi delavskega samoupravljanja niso do kraja izpolnili svoje dolžnosti kot odločilni činitelj v gospodarski organizaciji, ali pa so jo izvršili bolj formalno — imeli so sestanek in sprejeli predlog brez resnejše kritične analize.

V zvezi z izdelavo novih pravilnikov je treba poudariti še eno neugodno okoliščino.

Od skupnih okrog 15.000 gospodarskih organizacij v državi, ki izdelujejo nove tarifne pravilnike, jih je do februarja izročilo pravilnike le 2880. Od teh je bilo dokončno odobrenih zelo majhno število.

Brez Hrvatske in Črne gore je bilo do 10. februarja predanih okrog 40 odstotkov tarifnih pravilnikov, odobrenih pa okrog 8 odstotkov.

Določeno je bilo, naj bi vse delo po vsej državi končali do konca februarja. Če sodimo po dosedanjem toku izdelave in odobritve pravilnikov, pa to delo ne bo moglo biti končano v določenem roku, razen, če bodo podvzeti izredni napor, da bi delo pospešili.

Resnejša zakasnitev v izdelavi novih pravilnikov bi lahko povzročila večvrstno škodo. Povišanje plač, s tem pa tudi povišanje razpona in popraviljanje nekaterih nesorazmerij v plačah, naj da več spodbude za povečanje proizvodnje in delovne storilnosti. Čim prej pride ta spodbuda do izraza, toliko bolje.

Razen tega gre za realno plačo delavcev in uslužbencev. Povišanje plač je prišlo kot eden izmed ukrepov za povišanje osebne potrošnje. To povišanje bi moglo posebno dobro učinkovati prav sedaj v zimskih mesecih, ko so izdatki na trgu večji in ko se pojavljajo tudi drugi posebni zimski stroški, kakor so kurjava, obutev in obleka itd. Določen porast življenjskih stroškov v zadnjih mesecih bi bil s povišanjem plač več kakor nadoknaden.

Končno otežkoča zaviranje izdelave tarifnih pravilnikov kolektivom, da bi pravočasno in uspešno reševali druge važne posle, kakršni so izdelava letošnjega plana in delo pri oceni delovnih mest.

Če bodo pospešili izdelavo novega tarifnega pravilnika in preprečevali pačenja tega sklepa v njegovi uporabi v podjetju, bodo organi delavskega samoupravljanja delali ne samo v splošnem interesu, temveč tudi v interesu samega kolektiva in vsakega posameznega njegovega člana.

M. J.

Proizvodnja zračnih zavor

Kovinski zavod »Tito« v Skoplju je prva tovarna kovinske industrije v Makedoniji, ki se je začela razvijati šele v letih po osvoboditvi. Znani so njegovi »Magan« stroji za predelavo bombaža, ki je ena izmed najvažnejših industrijskih kultur v tej naši republici, nato hidravlične sesalke in druge naprave za kompletiranje melioracijskih objektov, »topovi« za umetno namakanje itd.

V začetku letošnjega leta se je začela redna proizvodnja tudi v obratu za zračne zavore. Doslej smo zavorne naprave uvažali iz inozemstva, to pa je zahtevalo velike materialne izdatke in devize. Računajo, da bodo z uvedbo proizvodnje teh naprav prihranili okrog 1.200.000 dolarjev na leto. Po svetovnih cenah je namreč treba za vsako garnituro plačati nad 400 dolarjev, zmogljivost proizvodnje zračnih zavor pa bo v zavodu »Tito« za sedaj znašala 2500 do 3000 garnitur na leto.

Zavore, ki so bile izdelane med poskusnim obratovanjem v prvih mesecih redne proizvodnje, popolnoma ustrezajo potrebam železnic in pogodbenim pogojem. Izdelane zavore prevzemajo nadzorni organi naših železnic. Seveda morajo zavore biti v skladu tudi z vsemi mednarodnimi predpisi, ki veljajo na zavorne naprave. Proizvodnja je za sedaj usmerjena izključno na zadovoljitev domačih potreb. Že prihodnje leto pa bo prišlo določeno število garnitur v poštev za izvoz, in to

ali vgrajene v vagone ali pa samostojno. Potrebe naših železnic po zračnih zavorah pa bodo po večini krite že po treh do štiri letih proizvodnje, kasneje pa bodo občutno manjše.

Nad 90 odstotkov surovin, ki so potrebne za izdelovanje zračnih zavor, izvira iz domače proizvodnje aluminija in nekaterih drugih kovin

D.

KORISTNO SODELOVANJE

Med Tehnološko-ekonomskim birojem v Zagrebu, Tovarno »Rade Končar« in »Metalno« v Mariboru je bilo ustvarjeno sodelovanje pri izdelavi električnega filtra, ki je bil potreben plinarni v Mariboru.

Plinarna v Mariboru, za katero je bil izdelan ta električni filter, ga je najprej iskala v inozemstvu. Zaradi visoke cene ga ni mogla kupiti in je še naprej delala z neprečiščenim plinom, ki je povzročal razne težave, podraževal proizvodnjo in vedno znova zahteval, da so iz razvodne mreže odstranjevali naplavljen nesnago, ki je otežkočala ali celo preprečevala prehod plina. Končno se je plinarna obrnila na Tehnološko-ekonomski biro v Zagrebu, naj ji izdela filter.

Tehnološko-ekonomski biro je izdelal načrt, mariborska tovarna »Metalna« pa je izdelala vse mehanske naprave. V tovarni »Rade Končar« je bil izdelan visoko napetostni popravljalec in električni fil-

PRVI REZULTATI analitične ocene delovnih mest v tovarni »Fotokemika«

Novi plačni sistem, ki so ga izdelali in izvedli na temelju analitične ocene delovnih mest, so začeli v tej tovarni uporabljati v začetku julija. Torej šele pred približno pol leta. Kljub temu pa so rezultati, ki so jih dosegli v tem sorazmerno kratkem razdobju, zelo zadovoljivi.

Vrednost proizvodnje je bila v drugi polovici lanskega leta za 70 odstotkov večja kakor v prvem polletju. V obratu za izdelavo filmov je vsak delavec v prvi polovici lanskega leta izdelal povprečno 220 kvadratnih metrov filma. V drugi polovici leta ga je izdelal 580 kvadratnih metrov. V obratu za izdelavo fotografskega papirja pa je dotlej vsak delavec izdelal 3300 m² fotografskega papirja, sedaj pa ga izdela 3700 m².

S porastom proizvodnje se je povečal, kar je razumljivo, tudi dobiček podjetja, in to za skoraj 40 milijonov dinarjev. Dohodki delavcev pa so prav tako v povprečju za 1500 do 3000 dinarjev večji. Delavcem kakor tudi uslužbencem plačujejo v tej tovarni po njihovem delu. Kdor več izdela, kdor več prigospodari, ali kakor pravijo v tovarni, kdor doseže več točk, ta dobi tudi večjo plačo. Zato se ljudje trudijo, da bi čim več napravili, da bi čim bolj izkoristili delovni čas.

Čeprav je analitična ocena studiozno in važno delo — pravijo v tovarni — to ne pomeni, da je to delo samo za strokovnjake. Trudili smo se, da bi pri tem delu zbrali ves kolektiv. To omogoča, da povedo svoje mnenje o delu na posameznem delovnem mestu tako delavci kakor vodilno osebje. To je važno delo, ker bi lahko včasih vodilno osebje, če bi ta posel prepustili samo njemu, morda podcenjevalo delo posameznega delovnega mesta. Vsak delavec pa vidi samo pomen svojega dela, pa bi morda precenjeval delo svojega delovnega mesta. Toda, ko dobimo taki dve včasih nasprotujoči si oceni, tedaj lažje pridemo do objektivne presoje. Tako smo tudi ravnali. Ponekod smo prišli do zanimivih in pomembnih sklepov. Tako so bila na primer delovna mesta osemdesetorice ljudi, ki delajo v podjetju, ocenjena z nižjo kategorijo strokovnosti kakor prej, ker se je z analitično oceno ugotovilo, da lahko dela na teh delovnih mestih delavec ali uslužbenec z nižjo kategorijo strokovnosti.

I. Padjan

ter je bil izdelan. V mariborski plinarni so takoj začeli s poskusi. Med poskusi je bil električni filter podvržen raznim obremenitvam in konstrukcijsko izpopolnjevan. Ta filter dela, če ne računamo prekinitiv, že šest mesecev. Sedaj z njim, odpravljajo 96 odstotkov nesnage, kmalu pa je bo lahko, tako vsaj pričakujejo, odstranjeval 98 odstotkov.

Tako je bila zaradi sodelovanja med Tehnološko-ekonomskim birojem v Zagrebu in mariborsko plinarno ustvarjena možnost rešitve tehničnega vprašanja, ki ne muči samo plinarn, temveč tudi nekatero druge veje, predvsem tovarno karbida.

P. J.